

λαμπάδα

λαμπάδα, η, ουσ. [<μσν. λαμπάδα <αρχ. λαμπάς], η λαμπάδα· κορμί ψηλό, αδύνατο και στητό: «όλοι οι νέοι στην παρέλαση ήταν σαν λαμπάδες». (Λαϊκό τραγούδι: *έχει ένα μπόι λεβεντιά, σαν τη λαμπάδα· να ξέρεις, μάνα μου, τρελά τον αγαπώ κι όπως πάω, αν δεν τον πάρω, θα χτικιάσω γι' αυτόνε, μάνα μου, στη μαύρη γη θα μπω*)·

- *ανάβω λαμπάδα*, (στη γλώσσα της αργκό) δημιουργώ φασαρίες, δυσάρεστες καταστάσεις: «θα σ' ανάψω λαμπάδα, αν ξαναπειράξεις την κόρη μου || μ' άναψε λαμπάδα όποιος κάρφωσε στη γυναίκα μου πως έχω γκόμενα». Από το ότι συχνά καταγράφονται διάφορα ατυχήματα που προκαλούν οι πιστοί κατά τη διάρκεια της νύχτας της Αναστάσεως, όταν, μετά το *Δεύτε λάβετε φως*, ανάβουν τις λαμπάδες τους και περιμένουν μέχρι τον αναστάσιμο ύμνο. Συνών. *ανάβω δαδί / ανάβω καντήλα / ανάβω λάμπα / ανάβω φωτίλια / ανάβω φόκο / ανάβω φωτιά (β)*·

- *έγινε λαμπάδα*, κήκε ολοκληρωτικά: «ξέχασαν τη σόμπα αναμμένη κι έγινε το σπίτι λαμπάδα»·

- *θα σου ανάψω λαμπάδα*, λέγεται στην περίπτωση που ζητάμε από κάποιον να μας βοηθήσει, με την έννοια θα σου είμαι εξαιρετικά υπόχρεος· η φρ. πιο ολοκληρωμένη *θα σου ανάψω λαμπάδα (στο) σαν το μπόι σου ή θα σου ανάψω μια λαμπάδα (στο) σαν το μπόι σου*. Από την εικόνα του ατόμου που τάζει σε κάποιον άγιο ότι θα του ανάψει λαμπάδα από ευγνωμοσύνη, αν ευοδωθεί κάποια δουλειά του ή αν ξεπεράσει ανώδυνα κάποια δύσκολη κατάσταση·

- *κήκε σαν λαμπάδα ή κήκε σαν τη λαμπάδα*, (για πρόσωπα ή πράγματα) κήκε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα και με ένταση: «οι πυροσβέστες τυλίχτηκαν στις φλόγες και κήκαν σαν λαμπάδα || το σπίτι τυλίχτηκε στις φλόγες και κήκε σαν τη λαμπάδα»·

- *κερί κεράκι, λαμπάδα λαμπαδάκι*, βλ. λ. [κερί](#)·

- *κορμί (σαν) λαμπάδα*, που είναι ψηλό, αδύνατο και στητό: «χαιρόσουν να τον βλέπεις, γιατί είχε ένα κορμί λαμπάδα»·

- *μετά φανών και λαμπάδων*, λέγεται για θριαμβευτική, για μεγαλόπρεπη υποδοχή κάποιου μέσα σε πανηγυρική ατμόσφαιρα: «ο λαός υποδέχτηκε τους Ολυμπιονίκες μας μετά φανών και λαμπάδων».